

แนวทางการดำเนินการสำหรับตัวชี้วัด :
อัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์
และกลุ่มเกษตรกร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

และ

แนวทางการส่งเสริมการออมและการลดหนี้สิน
ของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

กองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงินและร้านค้า
กรมส่งเสริมสหกรณ์

คำนำ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการสำหรับตัวชี้วัดเกี่ยวกับอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยเนื้อหาในเอกสารนี้ ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินการสำหรับตัวชี้วัดเกี่ยวกับอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร คำอธิบายตัวชี้วัด การจัดเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูล และแนวทางการส่งเสริมการออมและการลดหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ปฏิบัติงาน ส่งเสริมการออมและการลดหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทุกท่าน

กลุ่มวิจัยและพัฒนาสหกรณ์นอกภาคการเกษตร
กองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงินและร้านค้า
กรมส่งเสริมสหกรณ์
มกราคม ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑	
แนวทางการดำเนินการสำหรับตัวชี้วัดเกี่ยวกับอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สิน ของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	๑
๑. คำอธิบายตัวชี้วัด	๑
๒. การจัดเก็บข้อมูล	๒
๓. การบันทึกข้อมูล	๓
ส่วนที่ ๒	
แนวทางการส่งเสริมการออมและการลดหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกร	๗
๒.๑ แนวทางการส่งเสริมการออมและการลดหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์	๗
๒.๒ แนวทางการส่งเสริมการออมและการลดหนี้สินของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร	๑๑

กองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงินและร้านค้า ได้จัดทำแนวทางปฏิบัติงานอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และอัตราเงินออมต่อสมาชิก พร้อมทั้ง จัดทำแนวทางการส่งเสริมการออมและการลดหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร อัตราเงินออมต่อสมาชิกและแนวทางส่งเสริมการออม สำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ข้าราชการ พนักงานราชการ บุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในการให้คำแนะนำการส่งเสริมการออม โดยการดำเนินงานตามตัวชี้วัดอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิก มีองค์ประกอบ ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ แนวทางการดำเนินการ สำหรับตัวชี้วัดเกี่ยวกับอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ตัวชี้วัด : จำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่มีอัตราส่วนเงินออมของสมาชิกต่อหนี้สินของสมาชิกเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

ส่วนที่ ๒ แนวทางการส่งเสริมการออมและการลดหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ส่วนที่ ๑

แนวทางการดำเนินการสำหรับตัวชี้วัดเกี่ยวกับอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

๑. คำอธิบายตัวชี้วัด

สมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด ที่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรดำเนินธุรกิจ และจัดทำงบทดลองหรืองบการเงินได้

เงินออมของสมาชิก หมายถึง จำนวนเงินฝากทุกประเภทที่สมาชิกเปิดบัญชีฝากไว้กับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และมูลค่าหุ้นเรือนหุ้นของสมาชิก

หนี้สินของสมาชิก หมายถึง จำนวนเงินหนี้สินทุกประเภท (เงินกู้ยืม/หนี้การค้า/หนี้บริการฯ) ที่สมาชิกทำกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยมีภาระผูกพันที่จะต้องชำระคืนทั้งระยะสั้นและระยะยาว

จำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่นำมาประเมิน หมายถึง จำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินธุรกิจ สามารถจัดทำงบทดลองหรืองบการเงินและปิดบัญชีประจำปีได้

๑.๑ อัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

อัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้หาความสัมพันธ์ระหว่าง เงินออมของสมาชิกเทียบกับหนี้สินของสมาชิก โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิก (ร้อยละ)} : \frac{\text{เงินออมของสมาชิก}}{\text{หนี้สินของสมาชิก}} \times 100$$

อัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นจากปีก่อน หมายถึง จำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ในปี ๒๕๖๖ ที่มีอัตราส่วนเงินออมของสมาชิกต่อหนี้สินของสมาชิกเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ โดยคำนวณจาก จำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่มีอัตราส่วนฯเพิ่มขึ้นจากปีก่อน เทียบกับจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่นำมาประเมิน ดังนี้

อัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นจากปีก่อน (ร้อยละ) :

$$\frac{\text{จำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีอัตราส่วนฯเพิ่มขึ้นจากปีก่อน}}{\text{จำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่นำมาประเมิน}} \times 100$$

☞ ตัวชี้วัดอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๓

๑.๒ อัตราเงินออมต่อสมาชิกของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

อัตราเงินออมต่อสมาชิก หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างเงินออมของสมาชิกทั้งหมดเทียบกับจำนวนสมาชิกทั้งหมด เพื่อคำนวณหาจำนวนเงินออม (บาท) ต่อสมาชิก ๑ ราย โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตราเงินออมต่อสมาชิก (บาท)} : \frac{\text{เงินออมของสมาชิก}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$$

อัตราส่วนเงินออมต่อสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นจากปีก่อน หมายถึง จำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ในปี ๒๕๖๖ ที่มีอัตราเงินออมต่อสมาชิกเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ โดยคำนวณจากจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่มีอัตราส่วนฯเพิ่มขึ้นจากปีก่อน เทียบกับจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่นำมาประเมิน ดังนี้

อัตราส่วนเงินออมต่อสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นจากปีก่อน (ร้อยละ) :

$$\frac{\text{จำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีอัตราส่วนฯเพิ่มขึ้นจากปีก่อน}}{\text{จำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่นำมาประเมิน}} \times 100$$

๒. การจัดเก็บข้อมูล

๒.๑ จัดเก็บข้อมูลจากสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ทุกประเภท ยกเว้นสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง

- ๑) สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จัดตั้งไม่ครบ ๒ ปี ยังไม่ได้ดำเนินธุรกิจ/ได้ดำเนินธุรกิจแล้ว
- ๒) สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ที่หยุดดำเนินการ หรือไม่ดำเนินธุรกิจ หรืออยู่ระหว่างการตัดสินใจที่จะปรับปรุงกิจการ หรือหยุดเพื่อเตรียมขอเลิกสหกรณ์ในปีถัดไป
- ๓) สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ที่เลิกหรืออยู่ระหว่างชำระบัญชี
- ๔) สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ที่ไม่สามารถปิดบัญชีหรือจัดทำงบการเงินประจำปีไม่แล้วเสร็จทั้ง ๒ ปีบัญชีล่าสุด (ปี ๒๕๖๕ และ ปี ๒๕๖๖)
- ๕) สหกรณ์ประเภทร้านค้า เนื่องจากเป็นสหกรณ์ที่มีผู้บริโภคร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป ไม่ได้ดำเนินกิจกรรมและไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออม

๒.๒ การจัดเก็บข้อมูลจำนวนเงินออมของสมาชิก และจำนวนหนี้สินของสมาชิก

๑) ให้จัดเก็บข้อมูล ณ วันสิ้นปีทางบัญชี โดยเก็บข้อมูลทางการเงินจากงบการเงินที่ได้รับ การรับรองจากผู้สอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

๒) การนับระยะเวลา ให้นับระยะเวลาวันสิ้นปีบัญชี ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม เมื่อนับรอบระยะเวลา แล้วครบ ๒ ปี ทั้งนี้ การนับเวลาแต่ละสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรจะต้องนับระยะเวลาในรอบปีเฉพาะ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนั้น ๆ

ปี ๒๕๖๕ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่รับรองงบการเงินฯ ระหว่าง ๑ ต.ค. ๖๔ - ๓๐ ก.ย. ๖๕

ปี ๒๕๖๖ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่รับรองงบการเงินฯ ระหว่าง ๑ ต.ค. ๖๕ - ๓๐ ก.ย. ๖๖

๓) ให้กรอกสถานะสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (จัดตั้งไม่ครบ ๒ ปี/ดำเนินการ/หยุดกิจการ/ ชำระบัญชี/เลิก) และให้กรอกสถานะปิดบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (ปิดบัญชีได้เป็นปัจจุบัน/ปิดบัญชี ไม่ได้มากกว่า ๒ ปี) แล้วเสร็จภายใน ๑๕ กุมภาพันธ์ ของทุกปี

๔) ให้รายงานข้อมูลให้แล้วเสร็จภายใน ๓ วัน หลังจากได้รับงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรอง โดยให้บันทึกลงในระบบออนไลน์ (Google sheets)

๕) กรมส่งเสริมสหกรณ์จะดำเนินการปิดระบบการจัดเก็บข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ของทุกปี

๖) การจัดเก็บข้อมูลจากสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร แยกเป็น

- สหกรณ์ภาคการเกษตร ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง และสหกรณ์นิคม
- สหกรณ์นอกภาคการเกษตร ประกอบด้วย สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์

และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน

- กลุ่มเกษตรกร แยกเป็น กลุ่มเกษตรกรทำนา กลุ่มเกษตรกรทำสวน กลุ่มเกษตรกรทำไร่ กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ กลุ่มเกษตรกรประมง และกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ

๓. การบันทึกข้อมูล

๓.๑ เข้าระบบรายงานอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทาง เว็บไซต์กองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงินและร้านค้า (<http://office.cpd.go.th/dfcs>)

๓.๒ ดำเนินการเข้าระบบ โดยใส่รหัสผ่าน และห้ามเปลี่ยนแปลงรหัสผ่าน ดังนี้

Username cpd_cpd

Password cpd1234

๓.๓ เลือกเมนูรายงานอัตราส่วนเงินออม จะปรากฏหน้าจอหลักให้เลือกหน่วยงานเพื่อทำการบันทึกข้อมูลในรายงานอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

รายงานอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สิน
ของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
ประจำปี พ.ศ. 2566

แนวทางการดำเนินการสำหรับตัวชี้วัดเกี่ยวกับอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สิน
ของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

[Click For Download](#)

ลำดับ	พื้นที่ / จังหวัด	แบบรายงาน
1	สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1	Click Me
2	สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 2	Click Me
3	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกระบี่	Click Me
4	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี	Click Me
5	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์	Click Me
6	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร	Click Me
7	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น	Click Me
8	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดจันทบุรี	Click Me
9	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา	Click Me
10	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชลบุรี	Click Me

๓.๔ ดำเนินการกรอกสถานะหลักและรองของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรและกรอกข้อมูลอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการรายงานอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ทุกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยรายงานให้แล้วเสร็จภายใน ๓ วัน หลังจากได้รับงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรอง ซึ่งระบบฯ จะบันทึกให้อัตโนมัติ ถือเป็นภาระเสร็จสิ้นกระบวนการ

รหัสสหกรณ์	สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	จังหวัด	ประเภท	สถานะสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	สถานะบัญชี	ปี 2565 (ปีงบประมาณปี 1 พ.ศ. 64 - 30 พ.ศ. 65)					ปี 2566 (ปีงบประมาณปี 1 พ.ศ. 65 - 30 พ.ศ. 66)					การเปลี่ยนแปลงสถานะบัญชี	การเปลี่ยนแปลงหนี้สิน	ข้อมูลอื่นๆ	หมายเหตุ
						เงินฝากสมาชิก	ทุนเรือนหุ้น	หนี้สินสมาชิก	สมาชิกทั้งหมด	อัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สิน (%)	เงินฝากสมาชิก	ทุนเรือนหุ้น	หนี้สินสมาชิก	สมาชิกทั้งหมด	อัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สิน (%)				
1	25293	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์		(1)	(2)	(3)	(4)	(1+2)/(3+4)	(1)	(2)	(3)	(4)	(1+2)/(3+4)				
2	25108	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์															
3	24923	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์															
4	25213	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์															
5	8812	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์															
6	3960	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์															
7	2294	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์															
8	2285	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์															
9	2278	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์															
10	2296	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์															
11	2288	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์															
12	4233	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์															
13	4001	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์															
14	4424	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์															
15	7899	ผู้แทนสหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์															
16	2501	สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์สหกรณ์															
17	1133	สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์สหกรณ์															
18	3361	สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์สหกรณ์															
19	12672	สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์สหกรณ์															
20	2998	สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์สหกรณ์															
21	757	สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์สหกรณ์															
22	3004	สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์สหกรณ์															
23	3003	สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์สหกรณ์															
24	12484	สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์สหกรณ์	รวม	สหกรณ์สหกรณ์															

คำอธิบายการกรอกข้อมูล

- ช่องรหัส ชื่อ ประเภทสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร** ในแบบกรอกจะดึงฐานข้อมูลมาจากระบบประเมินมาตรฐานสหกรณ์
- ช่องรายการ “สถานะสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร”** ให้คลิกเลือกให้สอดคล้องกับสถานะของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ประเมิน ซึ่งประกอบด้วย จัดตั้งไม่ครบ 2 ปี/ดำเนินการ/หยุดกิจการ/ชำระบัญชี/เลิก สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
- ช่องรายการ “สถานะปิดบัญชี”** สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ให้คลิกเลือกให้สอดคล้องกับสถานะของสหกรณ์และเกษตรกรที่ประเมิน ซึ่งประกอบด้วย ปิดบัญชีได้เป็นปัจจุบัน/ปิดบัญชีไม่ได้มากกว่า 2 ปี
- ช่องรายการ “เงินฝากสมาชิก”** ให้เก็บข้อมูลจากงบการเงินของสหกรณ์ รายการ “เงินรับฝาก” ในงบแสดงฐานะทางการเงิน หมวดหนี้สิน โดยเก็บตัวเลขเฉพาะเงินรับฝากจากสมาชิกเท่านั้น ทั้งนี้ อาจพิจารณารายละเอียดเงินรับฝากในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
- ช่องรายการ “ทุนเรือนหุ้น”** ให้เก็บข้อมูลจากงบการเงินของสหกรณ์ รายการ “ทุนเรือนหุ้น” ในงบแสดงฐานะทางการเงิน หมวดทุนของสหกรณ์ โดยเก็บตัวเลขจากรายการ “หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว”
- ช่องรายการ “หนี้สินสมาชิก”** ซึ่งเป็นหนี้สินที่เกิดจากเงินกู้ยืม(ลูกหนี้เงินให้กู้) /หนี้สินการค้า-การซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อและอื่นๆ /หนี้สินจากการรับบริการ โดยให้เก็บข้อมูลจากงบการเงินของสหกรณ์ในงบแสดงฐานะทางการเงิน หมวดสินทรัพย์ โดย
 - หนี้สินจากการกู้ยืมของสมาชิก เก็บตัวเลขจากรายการ
 - 6.1.1 สินทรัพย์หมุนเวียน รายการ “เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ”
 - 6.1.2 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน รายการ “เงินให้กู้ยืมระยะยาว-สุทธิ”
 ทั้งนี้ อาจพิจารณารายละเอียดในหมายเหตุประกอบงบการเงิน จะมีรายละเอียดเงินให้กู้ยืม อาทิ ลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน ลูกหนี้เงินกู้สามัญ ลูกหนี้เงินกู้พิเศษ ลูกหนี้เงินกู้สินเชื่อ ลูกหนี้เงินกู้ขาดสมาชิกภาพ ลูกหนี้เงินกู้ตามคำพิพากษา

6.2 หนี้สินการค้าและบริการ เก็บตัวเลขจากรายการ

6.2.1 สินทรัพย์หมุนเวียน รายการ “ลูกหนี้ระยะสั้น-สุทธิ”

6.2.2 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน รายการ “ลูกหนี้ระยะยาว-สุทธิ”

ทั้งนี้ อาจพิจารณารายละเอียดในหมายเหตุประกอบงบการเงิน จะมีรายละเอียดลูกหนี้ อาทิ ลูกหนี้การค้า (ธุรกิจจัดหาสินค้า) ลูกหนี้ผ่อนชำระ ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าระยะยาว ลูกหนี้ค่าเช่า ลูกหนี้ค่าบริการ ลูกหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ลูกหนี้ดำเนินคดี ลูกหนี้ตามคำพิพากษา

กรณีที่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร สมาชิกไม่มีหนี้สินที่ทำกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร หรือจ่ายหนี้สินครบถ้วนแล้ว ให้ใส่เลข 1 ในช่องๆ เพื่อให้สูตรคำนวณหาอัตราส่วนๆได้

7. ช่องรายการ “สมาชิกทั้งหมด” ให้กรอกจำนวนสมาชิกทั้งหมด (สามัญและสมทบ) ณ วันสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

8. ช่องรายการ “ชื่อผู้กรอกข้อมูล” ให้กรอกชื่อเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการกรอกข้อมูล

9. ช่องรายการ “เบอร์ติดต่อ” ให้กรอกเบอร์ติดต่อของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการกรอกข้อมูล

10. ช่องรายการ “หน่วยงาน” ให้กรอกชื่อหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายในการกรอกข้อมูล

11. ช่องรายการ “หมายเหตุ” หากสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีข้อเพิ่มเติมนอกเหนือจากแบบกรอกให้ใส่ข้อความในช่องนี้

ส่วนที่ ๒

แนวทางการส่งเสริมการออมและการลดหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

๒.๑ แนวทางการส่งเสริมการออมและการลดหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์

๒.๑.๑ แนวทางการส่งเสริมการออม

สหกรณ์ภาคการเกษตร

๑. สหกรณ์จัดทำกิจกรรมโครงการส่งเสริมการออม ได้แก่

๑.๑ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการออม โดยให้สหกรณ์จัดทำแผนงาน/โครงการ เกี่ยวกับการส่งเสริมการออมทั้งเงินฝากและทุนเรือนหุ้นไว้ในแผนพัฒนาสหกรณ์/แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์ และนำเสนอที่ประชุมใหญ่ เพื่อให้สมาชิกได้รับทราบ และมีส่วนร่วม รวมถึงให้ความเห็นชอบทิศทางการส่งเสริมการออมของสหกรณ์

๑.๒ การระดมเงินค่าหุ้นโดยการให้เงินกู้ควรให้สมาชิกถือหุ้นเพิ่มตามสัดส่วนการกู้ยืม เช่น ร้อยละ ๓ หรือร้อยละ ๕ ของจำนวนเงินที่สมาชิกกู้การระดมเงินค่าหุ้นโดยจัดทำโครงการพิเศษเนื่องในวาระสำคัญต่าง ๆ หรือจัดโครงการส่งเสริมการออมของสหกรณ์ จูงใจโดยการจัดหาของที่ระลึก รางวัลพิเศษ หุ้นพิเศษ ให้แก่สมาชิกที่สามารถออมได้ตามเงื่อนไข

๑.๓ การระดมเงินออมจากเงินรับฝากโดยการให้ดอกเบี้ยพิเศษ

๑.๔ การจัดสหกรณ์แห่งการออมในฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อให้สมาชิกนำเงินที่ได้จากการจำหน่ายผลผลิตมาฝาก และให้อัตราดอกเบี้ยพิเศษหรือมอบของขวัญหรือประสานสาธารณสุขเพื่อตรวจสุขภาพเบื้องต้น ให้ฟรี

๑.๖ การจัดคลินิกแก้จน หรือจัดสหกรณ์แห่งการออม หรือจัดเป็นประจำทุกวันที่สหกรณ์ เพื่อให้ความรู้ด้านการออม การวางแผนทางการเงิน การแก้ปัญหาหนี้สิน โดยตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์

๑.๗ การสร้างทีมเฉพาะกิจเคลื่อนที่/จัดกิจกรรมสัญจรเคลื่อนที่ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ คณะกรรมการสหกรณ์ ฝ่ายจัดการ เพื่อพบปะเยี่ยมสมาชิกที่บ้าน ให้ความรู้ให้คำปรึกษาทางการเงินการออม และการแก้ปัญหาหนี้สิน

๑.๘ ส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือน

๒. สหกรณ์สนับสนุนการประกอบอาชีพของสมาชิก เพื่อสร้างรายได้ เช่น

๒.๑ จัดตลาดนัดปัจจัยการผลิตโดยนำปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายในราคาต่ำกว่าราคาตลาด

๒.๒ พัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพในการผลิตของสมาชิก รวมถึงรับซื้อผลผลิตในราคายุติธรรม และหาช่องทางการตลาดอื่น ๆ ให้สมาชิก

๒.๓ ส่งเสริมให้สมาชิกประกอบอาชีพเสริม โดยจัดฝึกอบรมให้ความรู้ พัฒนาทักษะ จัดหาวัตถุดิบคุณภาพดีราคายุติธรรม ประชาสัมพันธ์ จำหน่าย และกระจายสินค้าให้สมาชิก

๒.๔ ส่งเสริมให้สมาชิกปรับใช้การผลิตแบบอินทรีย์ซึ่งสามารถลดการใช้ปัจจัยการผลิต เช่น ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าหญ้า ปุ๋ยเคมี ที่มีราคาแพงลงได้มาก และยังไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และเวลาที่ต้องสูญเสียไปจากการเจ็บป่วยได้อีกด้วย

๒.๕ ส่งเสริมให้สมาชิกผลิตปัจจัยการผลิตไว้ใช้เอง เช่น การเพาะเมล็ดพันธุ์ การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก น้ำหมักจุลินทรีย์ อาหารสัตว์ เป็นต้น และหากมีเหลือใช้ให้แบ่งจำหน่ายให้กับสมาชิกด้วยกัน นอกจากนี้จะช่วยสร้างรายได้ ลดรายจ่ายแล้ว ยังช่วยให้สมาชิกสหกรณ์คนอื่น ๆ มีปัจจัยการผลิตราคาถูกไว้ใช้ด้วย

๒.๖ ส่งเสริมกิจกรรมการแบ่งปันความรู้ในการผลิตระหว่างสมาชิก เพื่อพัฒนาต่อยอดความรู้และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ อาจพัฒนาเป็นกลุ่มความรู้ต่าง ๆ ตามประเภทการผลิตที่เหนียวแน่น สหกรณ์อาจให้กลุ่มเหล่านี้เสนอโครงการเล็ก ๆ เพื่อพัฒนาอาชีพของกลุ่มและให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม มีการประกวดโครงการที่ประสบความสำเร็จ และให้ผู้นำกลุ่มเผยแพร่วิธีการ ขั้นตอน ให้กับกลุ่มอื่น ๆ ต่อไป

๓. สหกรณ์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกและพัฒนาเป็น Smart member โดยพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมทั้งหลักการและวิธีการสหกรณ์ บทบาทหน้าที่ของสมาชิก การออม การวางแผนทางการเงิน การบริหารจัดการหนี้สิน ให้สมาชิกใหม่มีความตระหนักรู้ ให้ความสำคัญต่อการออม และผลในระยะยาวของการเป็นหนี้ตั้งแต่เริ่มต้น

สหกรณ์ออมทรัพย์

๑. แนวทางส่งเสริมการออมและการวางแผนทางการเงินแก่สมาชิก ได้แก่

๑.๑ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการออม โดยให้สหกรณ์จัดทำแผนงาน/โครงการ เกี่ยวกับการส่งเสริมการออมทั้งเงินฝากและทุนเรือนหุ้นไว้ในแผนพัฒนาสหกรณ์/แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์ และนำเสนอที่ประชุมใหญ่ เพื่อให้สมาชิกได้รับทราบ และมีส่วนร่วม รวมถึงให้ความเห็นชอบทิศทางการส่งเสริมการออมของสหกรณ์

๑.๒ จังหวัดส่งเสริมแนะนำให้สหกรณ์ออมทรัพย์จัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกในการวางแผนทางการเงิน โดยนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณา กำหนดเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปีหรือสอดคล้องเนื้อหาในการจัดอบรมสัมมนาประจำปีของสหกรณ์ หรือการอบรมสมาชิกใหม่ อาจมีการทดสอบความรู้ด้านการเงินก่อนและหลังการอบรม

๑.๓ ส่งเสริมแนะนำให้สหกรณ์ออมทรัพย์จัดกิจกรรมการให้ความรู้ทางการเงินแก่สมาชิก เช่น มุมที่ปรึกษาด้านการเงิน คลินิกสหกรณ์แก้ไขปัญหาหนี้สินสมาชิก การออม การวางแผนทางการเงิน ก่อนการเกษียณ ส่งเสริมหมัดหนี้ก่อนวัยเกษียณ การลงทุนทางการเงิน

๑.๔ เผยแพร่ความรู้ด้านการวางแผนการเงิน เช่น เอกสารเผยแพร่ เว็บไซต์ วารสารสหกรณ์ จดหมายข่าว อีเมล Application line บอร์ดประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

๑.๕ ให้มีการติดตามประเมินผลผู้ผ่านการอบรมหรือร่วมกิจกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรหรือกิจกรรมต่อไป

๑.๖ เผยแพร่กิจกรรมการวางแผนทางการเงิน เช่น คลินิกสหกรณ์ได้แก้ไขปัญหาหนี้สินสมาชิก จำนวน (ราย) ส่งเสริมการออมไว้ใช้ยามเกษียณอายุ วางแผนปลดหนี้ก่อนเกษียณอายุ บรรลุไว้ในรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ เป็นต้น

๒. ส่งเสริมสนับสนุนให้สหกรณ์จัดกิจกรรมการออมในวันออมแห่งชาติ เป็นประจำทุกปี หรือจัดทำโครงการส่งเสริมการออมของสหกรณ์ จูงใจโดยการจัดหาของที่ระลึก รางวัลพิเศษ หุ่นพิเศษ ให้แก่สมาชิกที่สามารถออมได้ตามเงื่อนไข

๓. ส่งเสริมสหกรณ์ให้มีการเพิ่มผลิตภัณฑ์การออมทั้งระยะสั้น และระยะยาว เช่น การออมเพื่อการเกษียณอายุ ส่งเสริมให้สมาชิกออมเงินโดยหักจากเงินเดือนเข้าบัญชีเงินฝากเป็นประจำทุกเดือน

๔. สร้างความเชื่อมั่นให้สมาชิกในการออมเงินกับสหกรณ์ เช่น มีระบบการตรวจสอบเงินฝากบัญชีผ่านแอปพลิเคชัน ผ่าน ATM ผ่าน Website หรือระบบการตรวจสอบและยืนยันยอดเงิน มีระบบบริหารจัดการความเสี่ยง มีระบบการรับฝากและถอน เป็นต้น

๕. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการลดรายจ่ายฟุ่มเฟือย เพื่อให้มีเงินเหลือในการอดออม

๖. ส่งเสริมสนับสนุนให้สหกรณ์ออมทรัพย์มีกิจกรรม/โครงการเพื่อเพิ่มรายได้ให้สมาชิก เช่น การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริม

สหกรณ์เครดิตยูเนียน

๑. คำแนะนำแนวทางส่งเสริมสหกรณ์เป็นองค์การทางการเงินและสวัสดิการชุมชน เพื่อให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมแนะนำให้สหกรณ์เครดิตยูเนียน เป็นที่ปรึกษาทางการเงินแก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกมีการวางแผนในการใช้จ่ายในครอบครัวอย่างสมดุล รู้จักการออมโดยการถือหุ้นและฝากเงินไว้กับสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการใช้จ่ายในเวลาฉุกเฉินและจำเป็น และเมื่อจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ก็สามารถชำระหนี้คืนได้ตามกำหนดระยะเวลา โดยกำหนดกิจกรรม ๕ ด้าน ได้แก่

- ๑.๑ การให้ความรู้ทางการเงิน
- ๑.๒ จัดทำโครงการแก้ไขปัญหาทางการเงิน
- ๑.๓ การส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้
- ๑.๔ การจัดทำบัญชีครัวเรือน
- ๑.๕ การให้คำปรึกษาแนะนำการใช้จ่ายเงินให้แก่สมาชิกสหกรณ์

๒. ส่งเสริมการออมทั้งเงินฝากและทุนเรือนหุ้นโดยจัดทำโครงการไว้ในแผนพัฒนาสหกรณ์/แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์ และนำเสนอที่ประชุมใหญ่ เพื่อให้สมาชิกได้รับทราบ และมีส่วนร่วม รวมถึงให้ความเห็นชอบทิศทางการส่งเสริมการออมของสหกรณ์

๓. ส่งเสริมให้สหกรณ์เครดิตยูเนียนติดตามให้สมาชิกมีการถือหุ้นเป็นไปตามข้อบังคับสหกรณ์

๔. ส่งเสริมสนับสนุนให้สหกรณ์เครดิตยูเนียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการออมในเทศกาลสำคัญ ต่าง ๆ เช่น การฝากเงินในวันออมแห่งชาติ วันสหกรณ์ หรือจัดทำโครงการส่งเสริมการออมของสหกรณ์ จูงใจโดยการจัดหาของที่ระลึก รางวัลพิเศษ ทุนพิเศษ ให้แก่สมาชิกที่สามารถออมได้ตามเงื่อนไข เป็นต้น

๕. ส่งเสริมและแนะนำให้สหกรณ์ติดตามเร่งรัดหนี้สินค้างชำระจากสมาชิกสหกรณ์ เพื่อลดความเสี่ยงจากหนี้สูญ และเป็นการเพิ่มอัตราส่วนเงินออมต่อหนี้สินของสมาชิก

สหกรณ์บริการ

๑. ประเมินสถานภาพของสหกรณ์ว่ามีความพร้อม หรือด้อยประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

๒. ส่งเสริมการออมทั้งเงินฝากและทุนเรือนหุ้นโดยจัดทำโครงการไว้ในแผนพัฒนาสหกรณ์/แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์ และนำเสนอที่ประชุมใหญ่ เพื่อให้สมาชิกได้รับทราบ และมีส่วนร่วม รวมถึงให้ความเห็นชอบทิศทางการส่งเสริมการออมของสหกรณ์

๓. สร้างความเข้มแข็งให้กับสหกรณ์ด้วยการส่งเสริม/ผลักดันสหกรณ์ที่มีความพร้อมด้วยการส่งเสริมแนะนำให้สหกรณ์จัดทำแผนเพิ่มทุนภายในของสหกรณ์ และลดลูกหนี้เงินกู้ค้างชำระประกอบด้วย

๓.๑ **แผนเพิ่มทุนภายใน** วิธีการ การออมโดยวิธีการถือหุ้นและรับเงินฝากจากสมาชิกโดยชี้แจงประชาสัมพันธ์ผลดีของการออมเงิน เช่นถือหุ้นได้ผลตอบแทนเป็นเงินปันผล ซึ่งได้ผลตอบแทนสูงกว่าธนาคาร และฝากเงินกับสหกรณ์ด้วยการฝากออมทรัพย์ (ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคาร) ไม่ต้องเสียภาษี และยังเป็น การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามอุดมการณ์สหกรณ์ และให้นำแนวคิดสมการสู่ความมั่นคงทางการเงินเผยแพร่เพื่อผลักดันสู่ผลสัมฤทธิ์ด้วย

สมการสู่ความมั่นคงทางการเงิน **รายรับ - เงินออม = ค่าใช้จ่าย**
 “ขั้นตอนของการออมเงินอย่างฉลาด”

- ๑) ออมทันทีเมื่อมีรายรับ
- ๒) ตั้งเป้าหมายการออม ๔ ขั้นตอนในการตั้งเป้าหมายการออม
 - (๑) กำหนดเป้าหมาย
 - (๒) กำหนดจำนวนเงินที่ต้องการ
 - (๓) ระยะเวลาในการออม
 - (๔) ทำอย่างไรให้ได้ตามเป้าหมาย
- ๓) ลงทุนเพื่อให้เงินงอกเงย

๓.๒ ส่งเสริมการควบคุมภายในที่ดี ทั้งกรรมการและฝ่ายจัดการ ส่งเสริมการใช้ธรรมาภิบาลในสหกรณ์

๔. ส่งเสริมการเพิ่มปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อรักษารายได้ให้กับสหกรณ์เพียงพอและสามารถจัดจ้างเจ้าหน้าที่ได้ เช่น

๔.๑ รับทำประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ โดยสหกรณ์เป็นตัวแทนให้กับบริษัทประกันภัยซึ่งบริษัทจะให้ส่วนลดจากเบี้ยประกันภัย ร้อยละ ๓๕ โดยในจำนวนนี้สหกรณ์จะคืนให้กับผู้เอาประกัน ร้อยละ ๒๐ และส่วนที่เหลือร้อยละ ๑๕ เข้าเป็นรายได้ของสหกรณ์ สหกรณ์รับเป็นตัวแทนทำประกันทั้งสมาชิกและบุคคลนอก ซึ่งสมาชิกได้ช่วยประชาสัมพันธ์ในเรื่องสหกรณ์รับเป็นตัวแทนทำประกันให้คนนอกและได้รับทราบด้วย

๔.๒ บริการตุ้ล้งรถหยุดเหรียญ ค่าบริการหยุดเหรียญขั้นต่ำครั้งละ ๕ บาทต่อสองนาที่ ลงทุนตุ้ล้งประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาทเศษ

๔.๓ เครื่องซักผ้าแบบหยุดเหรียญ

๔.๔ ตู้กดน้ำดื่มแบบหยุดเหรียญ

๒.๑.๒ แนวทางการลดหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์

๑) ส่งเสริมสมาชิกสหกรณ์จัดทำบัญชีครัวเรือน และลดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย

๒) ส่งเสริมการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีพ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่าย โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างวินัยทางการเงิน ลดการใช้จ่ายที่เกินความจำเป็นออกไป ปลุกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ ใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี ลดต้นทุนการประกอบอาชีพ

๓) จัดตั้งทีมงาน/คณะกรรมการ ในการติดตามแก้ไขปัญหาหนี้สินและลดหนี้สินของสมาชิก จัดกิจกรรมพบปะสมาชิกอย่างต่อเนื่อง ให้มีการติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ กรณีสมาชิกเบิกเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำให้คณะกรรมการมีอำนาจในการลด หรือระงับการจ่ายเงินกู้ในงวดต่อไป

๔) ให้สหกรณ์มีความเข้มงวดแนวทางการพิจารณาให้สินเชื่อแก่สมาชิก ตรวจสอบหนี้สินประวัติการเป็นหนี้ การชำระหนี้ และตรวจสอบการเป็นหนี้สถาบันการเงินอื่น เพื่อลดการกู้ยืมซ้ำซ้อนและเป็นหนี้หลายทาง

๕) ให้ความช่วยเหลือในการลดหนี้สินสหกรณ์และสถาบันการเงินอื่นของสมาชิก โดยวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ลดอัตราดอกเบี้ย ขยายระยะเวลาการชำระหนี้ตามความสามารถของสมาชิก

๖) จูงใจสมาชิกให้ชำระหนี้เป็นไปตามกำหนด โดยการให้ของรางวัลตามเหมาะสม พร้อมทั้งออกหนังสือแจ้งเตือนก่อนครบกำหนด กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้และวิธีการชำระเงินให้ชัดเจน

๗) สหกรณ์ควรวางแผนโครงการ/กิจกรรม เกี่ยวกับการศึกษาอบรมให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ในการประกอบอาชีพ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สมาชิกใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้นำมาใช้ในครัวเรือนให้เพียงพอ

๒.๒ แนวทางการส่งเสริมการออมและการลดหนี้สินของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

๑. แนวทางการเพิ่มเงินออม

๑.๑ จัดทำโครงการส่งเสริมการออม เช่น โครงการสัจจะออมทรัพย์ โดยกำหนดให้สมาชิกฝากเงินเท่า ๆ กัน ในทุกเดือน หรืออย่างน้อย วันละ ๑ บาท

๑.๒ การถือหุ้นเพิ่มตามสัดส่วนการกู้ยืม เช่น ร้อยละ ๕ ของจำนวนเงินที่สมาชิกกู้ หรือการนำเงินปันผลเพื่อไปถือหุ้นเพิ่ม เป็นต้น

๑.๓ จัดทำโครงการให้ความรู้ด้านการเงินและโครงการส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้

๑.๔ การส่งเสริมค่านิยมที่ถูกต้องในเรื่องการบริหารจัดการเงิน

๒. แนวทางการลดหนี้สิน

๒.๑ การทำบัญชีครัวเรือน และลดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย

๒.๒ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างวินัยทางการเงิน

๒.๓ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้แบบเบ็ดเสร็จ ด้วยอัตราดอกเบี้ยและระยะเวลาชำระหนี้ที่เหมาะสมกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้

๒.๔ ลดการใช้จ่ายที่เกินความจำเป็นออกไป ปลุกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ ใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี